

T.B.M.M.
BARİŞ VE DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 5189
Tarih: 09.04.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6360 sıra sayılı ve 12/11/ 2012 tarihli ON ÜÇ İLDE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE YİRMİ ALTI İLÇE KURULMASI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN'da değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Altan TAN

Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji			
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	25 Nisan 2016		E. No: 2/2099	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BŞK. LİĞİ
07 Nisan 2014
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV İZEM. BAŞKANLIĞI
07 Nisan 2014
No: 296653

GENEL GEREKÇE

Demokrasinin derinleştirilmesi açısından yerel yönetimler tarihsel bir öneme sahiptir. Halkın katılımına ve denetimine kapalı merkezi ve yerel yönetim anlayışının olduğu Türkiye’de, milyonlarca insanın geleceğini ilgilendiren tüm ekonomik ve siyasal kararlar bir avuç azınlık tarafından alınmaktadır. Oysa yerel yönetimler yüz yüze ilişkilerin yaşandığı ve gündelik hayatımızı ilgilendiren hizmetlerin görüldüğü ev/mahalle ile merkezi yönetim arasında yer alan siyasal katılımı özendiren bir özelliğe sahiptir.

Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana, merkezi yönetim anlayışı sürekli olarak kendini yerelde daha fazla hissettirme adına, valileri ve kaymakamları yetkilerle donatmıştır. Özellikle de valilerin ve kaymakamların merkezden atanması, yerel halkı tanımayan, kültürünü bilmeyen kişilerin yönetimlerde olması, yönetimi hem zorlamış, hem de ihtiyaçların belirlenme sorunu nedeniyle de eksik ve sanal kalmıştır. Bunun yanında halkın yönetimin bu merkeziliği nedeniyle kendini yönetimde özne olarak görememesi, var olan sorunların çözümünde de halka herhangi bir rol atfetmemiştir. Bu nedenle merkezden atanan yöneticilerin sorunların çözümünde tek karar mercii olması, kültürel anlamda halkı yıpratması yanında, her vatandaşta olması gereken aidiyet hissini de zayıflatmıştır. Merkezileşme bugüne kadar toplumsal hayatta sorunları derinleştiren bir işlev görmesine rağmen, günümüzde de halen daha merkezileşme de ısrar etmek, sorunların daha da derinleştirmekten öte bir anlam ifade etmemektedir. Dünyanın her yerinde güçlü yerel yönetimler, güçlü bir toplumun en temel şartı haline gelmiştir.

Türkiye, Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan ve üye devletlerin imzasına açılan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nı önemli maddelerine çekince koyarak 1988’de imzalamıştır. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, yerel yönetimlerin özerkliği kavramını; “yerel makamların, kanunlarla belirtilen sınırlar çerçevesinde, kamu işlerinin önemli bir bölümünü kendi sorumlulukları altında ve yerel halkın çıkarları doğrultusunda düzenleme ve yönetme hakkı ve imkânı” olarak tanımlamakta ve yönetme hakkının “vatandaşlardan oluşan meclislere, referandumlara veya vatandaşların doğrudan katılımına olanak veren öteki yöntemlere başvurulabilmesini hiçbir şekilde etkilemeyeceğini” ifade etmektedir.

“Yerel makamları doğrudan ilgilendiren tüm konulara ilişkin planlama ve karar alma süreçleri içinde, kendilerine olanaklar ölçüsünde zamanında ve uygun biçimde danışılacaktır” hükmü, Türkiye’nin çekince koyduğu maddelerden biridir.

Türkiye’de yerel yönetimlerin temel sorunu, merkezi yönetimin vesayetini esas alan yasal ve idari düzenlemelerdir. Yerel yönetimlerin gerçek anlamıyla rollerini oynayabilmeleri için, merkezin vesayetine son verilerek, yerinden yönetim ilkesine uygun merkez karşısında özerk bir konum kazanmaları sağlanmalıdır.

Yerel yönetimler mali açıdan merkeze bağlı olmaktan çıkarılmalı, merkeze bağımlı olan yerel yönetimlerin haksız, adaletsiz ve ayrımcı uygulamalara maruz kalmasına son verilmelidir. Bu açıdan yerel yönetimlerin kendi kaynaklarını kendilerinin yaratması esas alınmalı, yerel ölçekte vergi toplamaları, merkezi hükümetle eş güdüm içinde vergi oranlarını belirlemelerine olanak tanınarak, idari ve mali yönden özerk hale gelmeleri sağlanmalıdır. Sağlık, eğitim, sosyal güvenlik, konut ve çevre gibi alanlarda merkezi hükümet makro hedefleri ve genel standartları belirlemeli, kamu hizmetlerinin sunulması ise yerel yönetimlere bırakılmalıdır. Fakat tüm büyükşehir belediyesi olan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmasından sonra 6360 sayılı yasada şehirler için son derece önemli olan madenlerin, jeotermal kaynakların, doğal mineralli suların ruhsatları ve maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin yetki ve görevler belediyelere değil, valiliklere verilmiştir. Bunun tekrar düzenlenerek yetkinin valiliklerden alınarak belediyeye verilmesi sağlanmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maden ruhsatı, jeotermal kaynaklar, doğal mineralli sular ruhsatlarına ilişkin yetki ve görevler ile maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin yetki ve görevler il özel idarelerin kapatılmasından sonra valiliklere verilmişti. Bu yetkinin valiliklerden alınarak Büyükşehir Belediyelerine verilmesi amaçlanmıştır.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

**ON ÜÇ İLDE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE YİRMİ ALTI İLÇE KURULMASI İLE
BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN'DA KISMİ DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 12/11/ 2012 tarihli ve 6360 sıra sayılı ON ÜÇ İLDE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE YİRMİ ALTI İLÇE KURULMASI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR Kanunu'nun 3'üncü maddesinin 6'ncı ve 7'nci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(6) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa göre verilen I (a) grubu maden ruhsatı ile 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa göre verilen jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde Büyükşehir Belediyesince yürütülür.

(7) 3213 sayılı Kanuna göre maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde Büyükşehir Belediyesince yürütülür.

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.